

Мельничук Марія Сергіївна

студентка 1-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СЕКСУАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ

Однією з найважливіших складових розвитку будь-якої демократичної, соціальної та правової держави є формування та реалізація дієвого механізму забезпечення прав свобод людини і громадянина.

Актуальною є проблема дискримінації та рівності ЛГБТ-спільнот в сучасних умовах. Сьогодні в багатьох країнах світу, а також і в Україні спостерігається негативне ставлення до окремих категорій населення, у тому числі сексуальних меншин, які страждають від порушення їх прав та стають об'єктами насилля через відсутність адекватного правового захисту.

Відповідно до міжнародних стандартів кожна людина має право на здійснення прав без будь-яких розрізень, як то щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища. Згідно з принципом недискримінації права людини в рівній мірі відносяться до кожної людини, незалежно від сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності.

У 80 державах гомосексуальність заборонена законом і карається тюремним ув'язненням терміном до 10 років, а інколи й довічним перебуванням у в'язниці, а в 10 країнах світу за гомосексуалізм передбачена смертна кара [1, с. 137].

Законодавство України не містить визначення сексуальної орієнтації, яке є досить поширеним в міжнародно-правових документах, ратифікованих Україною. Поки що нашу державу в Європейському Союзі вважають однією з тих, що найсильніше дискримінують сексуальні меншини, так у 2012-2013 роках була спроба дискримінації та погіршення їх становище. До Верховної Ради України вносилися на розгляд ряд законопроектів про заборону пропаганди гомосексуалізму в Україні, але, на щастя, жоден з них не був прийнятий.

У суспільстві існує сталий стереотип домінування гетеросексуальної (традиційної) моделі взаємовідносин між індивідами. Джерелом формування таких стереотипів може бути як особистий досвід людини, так і вироблені суспільством норми. Через це багато людей й досі переконані в тому, що ЛГБТ-спільноти не повинні мати однаковий захист прав на рівні з гетеросексуалами і повинні бути заборонені. Існують різні підходи до обґрунтування такої позиції: ЛГБТ спільнота

обвинувачується у порушенні релігійних норм, моральних установок, сімейних цінностей, засад забезпечення національної безпеки тощо [2, с. 171].

Можна прослідити таку проблему на прикладі легалізації одностатевих шлюбів та цивільного партнерства. Партнери, які не перебувають у шлюбі, не вважаються за членами сім'ї з точки зору закону, а, отже, не є суб'єктами сімейних правовідносин. В багатьох країнах укладення шлюбу дає масу соціальних переваг, а його відсутність — навпаки. Наприклад, одного з партнерів можуть не пустити до іншого або його дитини в лікарні, більше того, формально «чужа» людина навіть не має права отримати інформацію про здоров'я свого партнера в разі екстреної ситуації.

Позитивним моментом можна вважати ухвалення Кабінетом Міністрів України у листопаді 2015 року Плану дій щодо реалізації Національної стратегії у сфері прав людини до 2020 року. У п. 105 ч. 6 цього Плану передбачається «розроблення та подання на розгляд КМУ законопроекту про легалізацію в Україні зареєстрованого цивільного партнерства для різностатевих і одностатевих пар з урахуванням майнових і немайнових прав».

Відповідно до Сімейного кодексу України шлюбом є сімейний союз жінки та чоловіка, а сім'єю вважаються особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом та мають взаємні права та обов'язки [3, ст. 3, 21]. Українська ЛГБТ-спільнота абсолютно справедливо називає дискримінаційним чинний Сімейний кодекс, де ст. 74, що закріплює права сторін у цивільному шлюбі, починається словами: «Право на майно жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю...». Доцільно було б внести зміни до Сімейного кодексу, та закріпити поняття «партнерства» як союзу двох рівноправних і незалежних суб'єктів як різної, так і однієї статі.

Таким чином, в першу чергу слід внести зміни до національного законодавства у відповідності до міжнародних стандартів, закріпити поняття «сексуальна орієнтація», внести відповідні зміни до Сімейного кодексу України. Але це не може автоматично гарантувати зростання рівня поваги та порозуміння до нетрадиційних сімей. За даними World Values Survey, для 66% українців родина посідає перше місце серед цінностей. А в уявленнях більшості наших співгромадян сім'я — це жінка, чоловік і діти. Поки що Україну в Євросоюзі вважають однією з тих, що найсильніше дискримінують сексуальні меншини. Також проблема ЛГБТ-спільнот простежується у нашому негативному ставленні до їх існування. Щоб це змінилось, необхідно не лише створити законодавчу базу, але й знищити стереотипи та змінити соціальні норми.

Список використаних джерел

1. Назарук Н. Омбусман із захисту прав сексуальних меншин. Зарубіжна практика / Н. Назарук // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. – 2017. – № 10. – С. 137-142.
2. Уварова О. Повага до сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності людини як вимога толерантності / О. Уварова // Право і громадянське суспільство. – 2015. – № 4. – С. 164-186.
3. Сімейний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1-22, ст. 135).

Ключові слова: дискримінація, сексуальні меншини, ЛГБТ-спільноти, одностатеві шлюби, сексуальна орієнтація.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Салей М. І.

Мілева Тетяна Петрівна

студентка 1-го курсу магістратури судового-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕЛЕКТРОННА ПЕТИЦІЯ ЯК СУЧАСНИЙ СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЗВЕРНЕННЯ

Одним із найважливіших конституційних прав людини і громадянина є право на звернення до державних органів. Воно закріплене в статті 40 Конституції України і закріплює право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Право на звернення є важливим в системі сучасного конституціоналізму, адже воно є однією з гарантій дотримання прав і свобод громадян. Крім того, право на звернення є своєрідним механізмом взаємозв'язку людини і держави, де людина може вплинути на ефективне вирішення проблем, які виникають в процесі реалізації прав та законних інтересів. Звернення громадян є однією з форм участі населення в державному управлінні, у вирішенні державних і суспільних справ.

Порядок реалізації зазначеного конституційного права визначено Законом України «Про звернення громадян» (далі – Закон) [1]. Разом з цим, умови та вимоги сучасності вимагають перегляду засад реалізації, у тому числі конституційних прав, що зрештою і стало